

Förslag om utskottsinitiativ om ändrad skiktgräns för statlig inkomstskatt

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 21 november 2013 beslutat bereda skatteutskottet tillfälle att inkomma med yttrande över ett förslag till lag om ändring i lagen (2013:000) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Lagförslaget bifogas.

Bakgrund

Riksdagen fattade den 20 november beslut om en höjning av den nedre skiktgränsen vid beräkning av statlig inkomstskatt för beskattningsåret 2014 (prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU1, rskr. 2013/14:56).

Fysiska personer som har beskattningsbara förvärvsinkomster över en viss nivå ska enligt inkomstskattelagen betala statlig inkomstskatt på dessa inkomster. Den statliga inkomstskatten tas ut efter två olika skattesatser. Skattesatsen är 20 procent för den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en nedre skiktgräns. För den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en övre skiktgräns är skattesatsen 25 procent.

I inkomstskattelagen anges skiktgränsernas belopp i kronor för ett visst beskattningsår (basår). För de följande beskattningsåren bestäms skiktgränserna genom en omräkning som baserar sig på förändringen av det allmänna prisläget plus två procentenheter. Om ingen ändring hade skett skulle skiktgränserna för beskattningsåret 2014 ha bestämts till 420 800 kronor respektive 602 600 kronor.

Genom riksdagens beslut den 20 november gjordes beskattningsåret 2014 till nytt basår vid beräkningen av skiktgränser. Den nedre skiktgränsen höjdes med 15 100 kronor till 435 900 kronor. Den övre skiktgränsen ändrades inte och bestämdes därför till 602 600 kronor för det nya basåret 2014.

Av budgetpropositionen framgår att höjningen av den nedre skiktgränsen beräknas minska skatten för de berörda med ca 3 260 kronor per år. Antalet personer som betalar statlig inkomstskatt beräknas minska med 110 000. Regeringen bedömer att förslaget kommer att öka antalet arbetade timmar i ekonomin och tillväxten. Den offentligfinansiella bruttoeffekten av förslaget beräknas av regeringen till minus 3 miljarder kronor 2014.

Förslaget

I finansutskottet har ledamöterna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslagit att finansutskottet ska använda sig av sin initiativrätt och föreslå att riksdagen antar ett lagförslag som innebär att den nedre skiktgränsen vid beräkning av statlig inkomstskatt för beskattningsåret 2014 sänks från 435 900 kronor till 420 800 kronor, dvs till den nivå som gällde före riksdagens beslut.

Utskottets överväganden

Riksdagens s.k. rambeslut den 20 november 2013 innebär att riksdagen enligt 5 kap. 12 § riksdagsordningen för det närmaste budgetåret genom ett enda beslut har fastställt dels en högsta nivå för summan av anslagen inom respektive utgiftsområde, dels en beräkning av inkomsterna på statsbudgeten. Eftersom riksdagen ska fastställa utgiftsramarna och inkomstberäkningen genom ett enda beslut ställs alla de förslag som påverkar en utgiftsram eller inverkar på statsbudgetens inkomster mot varandra som hela paket.

Regeringens förslag om höjd nedre skiktgräns ingår i det s.k. rambeslutet och utgör en del av regeringens budgetalternativ. I ärendet har Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet reserverat sig till förmån för sina respektive budgetalternativ.

Regeringens förslag om en höjning av den nedre skiktgränsen innebär att staten måste öka sin upplåning samtidigt som skatten för relativt höglönlade sänks. Utskottet anser att det är en oansvarig finanspolitik, som dessutom får felaktiga fördelningspolitiska effekter. Hela svenska folket sätts i skuld med ytterligare ca 3 miljarder kronor för att de som tjänar bäst ska få sänkt skatt. Detta är såväl en olycklig fördelningspolitik som en ineffektiv konjunkturpolitik.

Skatteutskottet tillstyrker förslaget om en sänkning av den nedre skiktgränsen vid beräkning av statlig inkomstskatt för beskattningsåret 2014 till 420 800 kronor, dvs. till den nivå som skulle ha tillämpats om inte riksdagen hade fattat sitt beslut om en höjning av den nedre skiktgränsen.

Stockholm den 28 november 2013

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Leif Jakobsson (S), Ulf Berg (M), Hannah Bergstedt (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andréén (FP), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), Thoralf Alfsson (SD) och Jacob Johnson (V).

Avvikande mening

Förslag om utskottsinitiativ om ändrad skiktgräns för statlig inkomstskatt (M, FP, C, KD)

Henrik von Sydow (M), Ulf Berg (M), Lena Asplund (M), Fredrik Schulte (M), Gunnar Andréén (FP), Karin Nilsson (C), Maria Abrahamsson (M) och Lars Gustafsson (KD) anför:

Riksdagen biföll den 20 november 2013 regeringens budgetförslag och avslag de budgetalternativ som lagts fram av respektive oppositionsparti. Eftersom riksdagen fastställer utgiftsramar och en inkomstberäkning genom ett enda beslut har alla de förslag som påverkar en utgiftsram eller inverkar på statsbudgetens inkomster ställts mot varandra som hela paket.

Förslaget om höjning av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt ingick i regeringens budgetförslag för 2014. En höjning av skiktgränsen för statlig inkomstskatt beräknas leda till fler arbetade timmar i ekonomin samt ökad tillväxt. Stora grupper får sänkt marginalsatt, vilket bidrar till ett ökat arbetsutbud bland dem som redan har ett arbete. Ett begränsat uttag av statlig inkomstskatt ökar också incitamenten till utbildning och kan därför på sikt leda till högre produktivitet.

I anslutning till arbetet med 1990 års skattereform uttalades att andelen skattskyldiga med förvärvsinkomster som betalar statlig inkomstskatt bör ligga på en viss nivå som beräknats till 15 procent (SOU 1995:104). Riksdagen har härefter vid flera tillfällen genomfört justeringar av den nedre skiktgränsen i syfte att minska andelen skattskyldiga som betalar statlig skatt. Sådana justeringar har föreslagits av såväl socialdemokratiska regeringar (jfr t.ex. prop. 2000/2001:1 s. 209) som av alliansregeringen.

Vi vill understryka vikten av att regeringens budgetproposition bereds och beslutas som en helhet och att den budgetordning och etablerade praxis som tjänat Sverige väl upprätthålls. Genom att förslagen ställs mot varandra som jämförbara paket där samtliga förslag med budgetkonsekvens ska ingå skapas en stor öppenhet och tydlighet kring de politiska alternativen och en kontroll över statens inkomster och utgifter. Genom att ta ett samlat beslut om budgetens totala utgifter och inkomster skapas en helhetssyn, vilket motverkar att tillfälliga riksdagsmajoriteter skulle kunna lägga till eller ta bort poster utan att ta ansvar för helheten. Avsteg från den etablerade ordningen riskerar att skada förtroendet för svensk finanspolitik.

Mot denna bakgrund avstyrker vi förslaget om att riksdagen ska återta sitt beslut om en höjning av den nedre skiktgränsen.

BILAGA

Lagförslaget

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:000) om
ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 65 kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229) i stället för dess lydelse enligt lagen (2013:000) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt prop. 2013/14:1, bet. Utskottets förslag
2013/14:FiU1, rskr. 2013/14:56*

65 kap.**5 §**

För fysiska personer är den statliga inkomstskatten på beskattningsbara förvärvsinkomster

- 20 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en nedre skiktgräns, och
- 5 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en övre skiktgräns.

Skiktgränserna bestäms med utgångspunkt i en nedre skiktgräns på 435 900 kronor för beskattningsåret 2014 och en övre skiktgräns på 602 600 kronor för beskattningsåret 2014. Skiktgränserna bestäms med utgångspunkt i en nedre skiktgräns på 420 800 kronor för beskattningsåret 2014 och en övre skiktgräns på 602 600 kronor för beskattningsåret 2014.

För de därpå följande beskattningsåren uppgår skiktgränserna till skiktgränserna för det föregående beskattningsåret multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni året före beskattningsåret och prisläget i juni andra året före beskattningsåret plus två procentenheter. Skiktgränserna fastställs av regeringen före utgången av året före beskattningsåret och avrundas uppåt till helt hundratal kronor.

Om en enskild näringsidkare enligt 1 kap. 13 § andra stycket har ett beskattningsår som inte sammanfaller med kalenderåret, ska de skiktgränser som gäller vid detta beskattningsårs utgång tillämpas.